

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция №4

Хигиена на здравните заведения.

**Лекционен курс “Хигиена и безопасност на лабораторния труд”
Специалност “Медицински лаборант”**

Доц. д-р М. Стойновска
Катедра Хигиена, медицинска екология и
медицина на бедствените ситуации

Планировка и застрояване на участъка на здравното заведение.

При избор на терен за застрояване, да се спазват всичките изисквания за изграждане на обществените места и изграждането на инфраструктурите.

Да бъде отчетено изискването за удобство на болните и достъп за предвижване на хората с увреждания.

Болниците са основни лечебни заведения със стационар, които изпълняват лечебни и диагностични функции. Видове: Многопрофилни болници за активно лечение, Специализирани болници за активно лечение.

Заведенията за доболнична медицинска помощ изпълняват диагностични, профилактични и лечебни функции: ДКЦ, МЦ, дневни центрове.

Заведения за спешна и неотложна медицинска помощ.

Лабораторното звено

в медицинските заведения има различни функции, в зависимост от естеството на дейността и специализацията: клинична, микробиологична, имунологична и хистопатологична, вирусологична лаборатории. Но основните работни дейности и правила, наложени на персонала и работната среда са еднакви.

Контролни органи: МЗ, НЗОК, РЗИ.

Оптимизация на болничната среда:

Да са създадени оптимални хигиенни условия, гарантиращи успеха на лечебния процес. Помещенията да отговарят на изискванията за осветление, вентилация, отопление, пространствени нужди, болнични кревати, условия за хранене, условия за извършване на медицинските манипулации, предвижване на болните, хигиенните нужди.

Да обезпечават на болния оптимален соматичен и психически комфорт.

Да не се допускат вътреболнични инфекции.

Да са създадени условия за безопасна работа на медицинския персонал. Предотвратяване или ограничаване въздействието на вредните фактори на работната среда и работните процеси върху медицинския персонал (нервно-психично напрежение и стрес, сменна работа, нощен труд, пренапрежение на опорно-двигателния апарат, биологични фактори, химични фактори, алергени, физични фактори).

Да се създават условия за въвеждане на съвременни технологии, което изисква специално обучение на медицинските специалисти и спазване на технологичните изисквания.

Да се контролира поведението на придружителите, външните изпълнители, доставчици и други лица.

Да се приемат най-рационалните решения за изграждане на *електроснабдяването, водоснабдяването, канализацията*.

Да бъде предвидена зелена площ. Да има оптимално разстояние между отделните сгради на болничния комплекс. Лечебните здания е желателно да отстоят на около 30 м. едно от друго. Да се предвиди стопански двор по възможност.

Да се организира *разделно събиране на отпадъците*.

Да се третира отделно опасните отпадъци; **инсenerация**.

Приемът на стационарните болни е централно регулиран. Създадена е единна електронна система на регистрацията, свързана с приемните кабинети. Приемът на болните с инфекциозни заболявания е свързан с преминаването на пациентите през санитарен контрол.

Клиниките и отделенията са профилирани за определен вид заболявания.

Болничните отделения имат: Стационарна част, включваща болничните стаи; Сектор за интензивна терапия; Лекарски кабинети; Манипулационни; Превързочни; Помещения за дежурния персонал; Канцелария и контрол на болничния поток; Бокс за разпределяне на храната; Хол; Коридори; Санитарни помещения; Асансьори- товарен и за обитателите; Аварийен изход и стълба със специално отваряща се врата; Стълбище с противопожарни обозначения и осветление;

Хранене на болните. Офис за разпределяне, стопляне и раздаване на храната. Мивка и измиване и дезинфекция на съдовете. Начини на предоставяне на храната- кетъринг или собствена кухня. Изнасянето на хранителните отпадъци е разписано в болничните правила. Режим на хранене.

Осигеряване на лечебно- диетично хранене като важна част от целостния терапевтичен процес.

Пералня. Създадени потоци на последователност: Събиране на мръсното бельо; Извозване; Приемане и съхранение на чистото бельо.

Профилактика на вътреболничните инфекции.

Санитарен контрол се извършва от Регионална Здравна Инспекция.

Вътрешен контрол и спазване на правилата за работа са включени в инструктажа на работещите.

Почистване. Специални правила за дезинфекция в хирургични отделения, специализирани кабинети, лаборатории. Контрол на манипулациите, инструментите и апаратурата. Цялостни дезинфекционни мероприятия. Ваксинация на персонала, експониран на вредни биологични фактори на работната среда.

Рисковите медицински професионални групи подлежат на мониторинг.

Наредба № 39/26.08.2010г на МЗ за утвърждаване на медицински стандарт по профилактика и контрол на вътреболничните инфекции

Правила за безопасна работа на персонала

Във всяка клиника или лаборатория се създават **методични указания** и правила за безопасна работа на персонала, които се оставят на видно място. До водопроводния кран са поставени дезинфекционните разтвори и инструкцията за приложение. Същото се отнася и за подготовката за работата на санитарите. **Работно облекло и лични предпазни средства** на различните медицински специалисти. Инструктаж. Защитно облекло на различните медицински специалисти.

Лабораториите като важно звено във всички видове здравни заведения.

- Регистратура и компютърен регистър;
- Помещение за вземане и разпределяне на биологичния материал;
- Складово помещение;
- Телефонна комуникация и звънец;
- Рампа за достъп на хора с увреждания;
- Авариен изход и външна стълба със специално отваряща се врата;
- Стълбище с противопожарни обозначения и осветление;
- Комуникация до останалите звена с асансьор;
- Сигнална противопожарна система;
- Трифазен ток и професионална инсталация на апаратурата; Хладилници и климатик.
- Специални работни маси и плотове;
- Обозначение и складиране на реактивите, отровните и пожароопасни вещества;
- Събиране и изнасяне на биологичните отпадъци;
- Създаване на методични указания и правила за работа на персонала;
- Участие на лабораториите в системата на лабораторен акредитационен контрол;

Хигиена на труда на медицинския персонал и в частност на работещите в клинична лаборатория. В повечето случаи медицинския персонал е подложен на **нервно-психическо напрежение и сензорно напрежение.**

При изпълнение на отделни видове медицинска помощ (операционни и реанимационни процедури, интензивна терапия на тежко болни, спешна медицинска помощ), при вземане на спешни нестандартни решения, емоционално натоварване се създават условия за **стрес** на работното място.

Работата в здравеопазването е свързана с усилията на специалисти от различни профили. Високи изисквания за **работа в екип.**

Физическо натоварване в някои случаи е в категорията „тежка трудова дейност“ за всички медицински професии. Натоварване на опорно-двигателния апарат, правостояща работна поза.

Работещите в здравеопазването често са в условията на **сменна работа**, нощен труд, условия на извънреден труд, като няма възможност за регламентирани почивки.

Въздействие на химични фактори и алергени на работната среда- дезинфектанти, лекарствени средства, химически ingredienti, необходими за лабораторната работа, реактиви.

Биологични агенти, дефинирани в Директива 2000/54/ЕС са: бактерии, вируси, гъбички, клетъчни култури и човешки ендопаразити. Биологичните опасности играят първостепенна роля и могат да причинят риск от инфекции, алергични реакции, отравяния.

Наличието им в работната среда може да е свързано с:

- технологията на производствения процес (микробиологична лаборатория, производство на храни),
- произтичат от работните дейности (третиране на отпадъци, дейности на почистване)
- контакт с носители на инфекция

Най-често това са: Хепатит В, Хепатит С, Вирус на човешкия имунодефицит. Вероятността на възникване на случаи на трансмисивни професионални инфекции се подрежда така: медицински сестри от високо рискови отделения, лабораторни специалисти, хирурзи, дентисти, санитарни, лекари от диализни центрове.